

Olcsóbban temethet, ha maga ássa a sírt

JOGSZABÁLY-MÓDOSÍTÁS A kormány olcsóbbá tenné a szolgáltatást, a szakma szerint óriási a káosz

A temetési költségek csökkentésére jogszabály-módosításokat dolgozott ki a Belügyminisztérium.

Czene Attila

Szociális temetés csak akkor járna, ha az eltemettető személyes közreműködést vállal, például megmosdatja, felöltözteti az elhunytat, ő ássa ki majd hantolja be a sírhelyet, ő ravatalozza fel, búcsúztatja a megboldogultat, leengedi a koporsót. A szakmai szervezetek számos kifogással és javaslatl élnek.

Tény: a lakosság számára egyre nagyobb terhet jelentenek a temetéssel kapcsolatos kiadások, egy átlagos temetés költsége mintegy 300.000 forint (ehhez jön még a síremlék ára). A kormány kérésére a belügyminisztérium áttekintette a problémakört, majd elkészítette a költségek csökkentésének lehetőségeit is tartalmazó jelentését. Miután ezt a kormány elfogadta, a tárca számos jogszabály-módosítást dolgozott ki. A szociális temetés a rászoruló hozzátartozók számára ingyenes alternatívát teremtene. A temető üzemeltetője köteles lenne külön parcellát kijelölni a koporsós vagy urnás szociális temetkezési helyek számára. Az állam biztosítaná a koporsót vagy urnát, és a sírjelet.

Aki ezt leírta, az nem ismeri a mai magyar gazdasági viszonyokat, ráadásul az új jogszabályok betartatása szinte lehetetlen lenne

A szakmai szervezetek szerint az előterjesztés a jelenlegi Temetkezésről szóló, a Gazdasági Társaságok működéséről szóló, a Számvitel rendjéről, a Társasági adóról, az Adózás rendjéről szóló, az Általános Forgalmi adóról szóló, és a Munkavédelemről szóló törvények jogszabályi helyeit is sérti az alábbiak miatt:

A HOZZÁTARTOZÓ RÉSZÉRŐL
A javaslat indokolatlanul korlátozza a lelkiismereti és vallási szabadságot, mert a hozzátartozóknak nincs lehetősége az egyházi temetkezési szolgáltatás megrendelésére. Az etnika, faji szokásokat a javaslat szintén nem veszi figyelembe.
Az előterjesztés olyan választás elé állítja a hozzátartozókat, amelyeknek megoldása folyamatos konfliktus helyzetet fog eredményezni.
Nem egyértelmű a javaslatban az, hogy a kellékek hogy kerülnek a hozzátartozóhoz, milyen jogviszony jön létre? Ki vállal garanciát a kellékekért?
A javaslatban nem tisztázott, hogy ki öltözteti, ki készíti elő az elhunytat, a test miképpen kerül a koporsóba, ki zárja le. Ki kezeli a dokumentációt?
A már meglévő sírba hogyan történik a temetés, ki végzi a mélyítést, esetleg az exhumálást, valamint az egyéb munkákat?
Ebben a helyzetben előfordulhat az is, hogy férj és feleség nem kerülhet eltemetésre ugyan abban a sírban, esetleg ugyan abban a temetőben.

ÖNKORMÁNYZAT RÉSZÉRŐL
Teljes mértékű finanszírozást ír elő, de nem biztosít rá állami forrást.

Ennek feltétele viszont az lenne, hogy az eltemettető vállalon személyes közreműködést a temetés során. A költségeket viselő szverek kiadásainak csökkentése érdekében a tervezet meghatározza a szociális és köztemetés esetén a hamvasztás és a szállítás legmagasabb költségét, valamint a hűtés-tárolás hatósági árát. A jogszabály-módosítás során – az összehasonlíthatóság érdekében – kötelezővé tennék a temetkezési szolgáltatók árainak közzétételé. Megtiltanák, hogy temetésfelvételi iroda működjön a fekvőbeteg-ellátást végző egészségügyi intézmények 200 méteres körzetében. Urnát kizárólag abban az esetben lehetne hazavinni, ha az elhunyt azt végrendeletében kérte, s ha a temetésre kötelezett nyilatkozik arról, hogy más hozzátartozók számára a kegyeleti jog gyakorlását biztosítani fogja.

A szakmai szervezetek szerint az előterjesztés szakmaiatlan, ellentétes az elmúlt években kialakult magyar kegyeleti kultúrával, ráadásul kárt okoz a kormányszatnak. Tág teret biztosít a fekete munkának, sérti és nem segíti a hozzátartozók kegyeleti jogait. A javaslat elfogadása esetén a magyar kegyeleti kultúrában nem európai hanem balkáni állapotok erősödnek meg. A hazai temetkezés terén valóban rendezet-

FOTO: BAKSA FERENC

len, gyakran felháborító állapotok vannak.

Hatékonyabb ellenőrzéssel ma is ki lehetne szűrni azokat a szolgáltatókat akik lelketlenül becsapják, félrevezetik a hozzátartozókat. A részben vagy egészében számla nélkül végzett

szolgáltatás során súlyos károkat okoznak az államnak is. A temetkezés különböző területein jelentős tartalék van (adó és járulékok meg nem fizetése) amelyek behajtása elegendő fedezetet biztosítana a szociális temetések költségeinek fedezé-

sére. Ez valóban ingyenes temetési lehetőséget biztosítana azok számára akik a szolgáltatás költségét nem tudják megfizetni, elvéltében a kormányzati javaslattal, amely gyakran megalázó, végrehajthatatlan tevékenységet vár el a hozzátartozóktól.

FOTO: GYULAI BOTOND

se a temető üzemeltetője és a temetkezési szolgáltató. Azok a díjak, amit a szociális temetéseknél nem kell megfizetni a hozzátartozóknak, hiányozni fog a temetőüzemeltetés költségeből. A hiányzó összeget vagy az önkormányszatnak vagy a lakosságnak kell megfizetni.

AZ ÜZEMELTETŐ RÉSZÉRŐL
Nincs lehetőség a megrendelők ellenőrzésére, így a nyilvántartások megbízhatatlanok lesznek. Semmilyen jogviszony nem lesz a hozzátartozó valamint a temetőüzemeltető között, emiatt pedig a hozzátartozó tevékenységét (sírásás, ravatalozás, búcsúztatás, halott-szállítás) nem lesz, aki ellenőrizze.
Jogsértések, rongálások, személyi sérülések esetén a felelős nem állapítható meg.
A temető üzemeltetését végző gazdasági társaság nem végezhet ingyen munkát (hűtés, dokumentációkezelés, nyilvántartás,

szerszámkölcsonzés), nem ajándekozhat sírhelyet. Nem lesz olyan szervezet, aki meghatározná a szociális szolgáltatás rendjét, ott ahol egyébként mások által megrendelt temetkezési szolgáltatás folyik. Ki biztosítja a többi megrendelő kegyeleti jogait?

A javaslat szerint senki nem ellenőrzi a temetőn belüli munkavégzést, a Munkavédelmi törvény megsértése súlyos balesetekhez vezethet. Ezért ki lesz a felelős? A szociális parcellát is működtetni kell. Ki finanszírozza a hulladékszállítást, víz és közműszolgáltatást, zöldfelület fenntartást, fák kezelését?
Az üzemeltető költséget számol el a temetőterületre, áfát igényel vissza, adóalapot csökkent, ugyanakkor bevétele nincs. A sírhely ajándékozása során megsértik az áfatörvényt, a Társasági adótörvényt, a Számviteli törvényt. A hűtlen kezelés tipikus esete.

A javaslat tág teret biztosít a fekete munkának. Sajnos előfordulhat, hogy erre a tevékenységre szakosodott emberek, a hozzátartozó „ismerősei” végzik el a sírásást és a temetést. A sírásást végző személyeknek nyilatkozniuk kell, hogy a munkát ingyen végzik el. Aki ezt leírta, az nem ismeri a magyar gazdasági viszonyokat. Szintén fekete munkavégzés történik a szállítás során is.

A HAMVASZTÓ ÜZEMEK RÉSZÉRŐL
Megteremti a lehetőségét a fennálló biztonsági előírások kijátzására a hamvasztás során. Nincs meg az elhunyt ellenőrzése a beszállítás előtt, így bárkit el lehet hamvasztani.
A javaslatban szereplő összeg, bruttó 10.000 forint nem fedezi a hamvasztás kellékeinek és a felhasznált energia árát.
A hamvasztó üzemek piaci körülmények között működnek. Bekerülési költség alatt hogyan rendelhet meg szolgáltatást az állam?

A GYÁRTÓ ÜZEMEK RÉSZÉRŐL
Régióként, etnikai hovatarozástól függően eltérő kivételű szociális csomagokra van igény, amellyel az előterjesztés nem foglalkozik.
A kellékek logisztikai, minőség-biztosítási, jótállási kérdéseit nem tisztázza az előterjesztés.
A kormányzati szándéktól eltérően az előterjesztés a magyar gyártóktól piacot vesz el, ugyanakkor költségvetést jelentősen terhelő megoldást kínál.
A hazai gyártók ma kiváló minőségű, a Büntetés Végrehajtási intézeteknél 50%-kal olcsóban állítanak elő szociális koporsókat.

Megoldási javaslatok

A temetési költségek csökkentését előidéző tényezők lehetnek:
KÖZKÖLTSÉGEN TÖRTÉNO TEMETKEZÉSNÉL a hamvasztási díjat az állam az önkormányzaton keresztül finanszírozza.
Ezért – mint speciális szolgáltatásért – javasolja a szakma a minimális hatósági ár bevezetését.
A VÁLLALKOZÁSOK JOGSZERŰ MŰKÖDÉSÉNEK (a szolgáltatás teljesítése alatt is), a jogszabályi előírások betartásának hatékony és következetes ellenőrzése árcsökkenést eredményezne.
A TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁSOK teljes árát jelentősen csökkentené, ha e tevékenység nem a 27%-os, hanem például 15%-os áfakörbe tartozna.
A HALOTTSZÁLLÍTÓ GÉPJÁRMŰVEK áfamentessége árcsökkenést idézne elő, mert jelenleg személygépjárműnek minősülnek, így az áfát nem lehet visszaigényelni, szemben a mentőautóval, mely tehergépjármű, így az áfa visszaigényelhető.
ÁRCSÖKKENTŐ TÉNYEZŐ lehetne, ha a társadalombiztosítás (TB) alanyi jogon és egységesen biztosítana mindenki számára egyfajta temetési hozzájárulást.
Erre vonatkozóan a szakmai szervezeteknek konkrét megoldási javaslata van, ezt tartják a kitzított cél leghatékonyabb megoldásának, mert ebben az esetben ténylegesen ingyenes lehet a temetés azok számára, akik azt nem tudják megfizetni.
Fontos: nem támadható, mert a javaslat minden részében törvénytesen végrehajtható.
KÖZKÖLTSÉGEN TÖRTÉNO temetés esetén a ravatalozó használatától el lehet tekinteni. Hamvasztásos temetés esetén – pár temető kivételével – megoldható az urna kézi szállítása a temetőn belül.

Egyéb módosítások

TEMETKEZÉSI IRODÁK LÉTE
A KÓRHÁZAK KÖZELÉBEN
A temetkezési szolgáltatók az elmúlt években jelentős beruházással alakították ki az irodákat a kórházak közelében, azt követően, hogy a kórházak területét el kellett hagyniuk. Azzal, hogy most 200 méterrel tovább űzné az előterjesztés a temetkezési irodákat, egyrészt méltánytalan újabb változtatásra kényszeríti a piaci szereplőket (akár bérik, akár tulajdonuk az ingatlan), másrészt közvetten nehezíti a gyászoló család helyzetét és növeli a költségeiket.
A gyászolók a kórházak közelében gyors és teljes körű szolgáltatást tudnak igénybe venni és semmilyen szempontból nem sérül a lehetőségük arra, hogy másutt vegyék igénybe a temetkezési szolgáltatásokat.
TEMETŐFENNTARTÁSI HOZZÁJÁRULÁS DÍJA
A törvény 40. § (4) bekezdést javasoljuk törölni. A politikai okokból rendkívül alacsony sírhely (temetési hely) díjak miatt gyakran pár száz forintos temető-fenntartási díj kerül megállapításra. Ezt a díjat fizeti akkor is a sírköves vállalkozó ha milliós értékű síremléket készít, gyakran számla nélkül. Meg kell adni a lehetőséget, hogy az önkormányzat ezt a díjat is megállapítsa. Ez komoly tartalék a temetőüzemeltetés hiányzó költségeinek növelésére.